

Ungár Aladár (1905-1970)

Lukátsi Vilma: Igen, Atyám! c. Ungár Aladár dokumentum jellegű életrajza alapján
Összeállította: Makai Rozália, 2006. február 17.

[\[Nyomtatható verzió\]](#) [Ismerős értesítése](#)

Budapesten született 1905. július 2-án. Az ortodox zsidók számára ez az 5665. esztendő. Családjuk a **Lévi törzséből származik**. Édesapja Ungár Izsák pénzbeszedő **nem héber nevet** választott a fiának, mivel túlzottan nem ragaszkodott a hagyományokhoz. Nyolc nap múlva a gyermeket körülmetélték. A családban **Andinak** szólították. Másfél év múlva megszületett leánytestvére. A két gyermeknek gondtalan és vidám élete volt, de a mindig mosolygós édesanyját tízéves korában elvesztette.

Kishúgát nagy szeretettel gondozgatta, kényeztette, megvédte, mert a temetésen megígérte neki, - „**Ne sírj! Ezentúl én leszek az anyukád!**” Ezt az ígéretét nagyon komolyan vette. Iskolaévei nyugtalanok voltak. Nagyon rossz gyerek volt. Nem akart tanulni. Kereskedőnek készült, és egy textilüzletben történt baleset miatt el kellett távolítani az elgennyesedett jobb veséjét. Ezután 18 évesen azt gondolta, hogy csak néhány esztendő van hátra az életéből. „Valósággal belevetettem magam minden élvezetbe, szórakozásokba... Elégedetlen voltam mindennel, önmagammal is. Kerestem valamit” - írta naplótöredékében. Azt gondolta, hogy így nem érdemes tovább élnie.

Még ezen a héten találkozott **Rothstein ezredessel**, egy élőhitű keresztyén emberrel, aki az Üdvhadsereg vezetője volt Budapesten. Andi jól beszélt németül, így megértette, amit mondott az ezredes. Megmagyarázta Andinak, aki akkor még szégyellte zsidó voltát, hogy az ő Üdvözítője is a zsidók közül jött. A bűnbocsánatról Andi azt mondta, hogy a zsidók a nagy engesztelési ünnepen minden férfiért egy kakast, minden asszonyért egy tyúkot ölnek meg, és kérik Istent, hogy az állatok vérét fogadja el bűnbocsánatul. Ezen kívül van még tíz bűnbánati nap, amikor beismerik bűneiket, és kérik Isten bocsánatát.

„És akkor csodálkozva hallottam két meggyőző igazságot:

- Először, hogy az Isten rendje szerint a főpapnak először a saját bűneiért kell áldozatot hoznia, és csak azután szabad és lehet engesztelést szereznie Istentől az egész népért. Tehát az, **amit mi az engesztelési napon teszünk, Isten előtt egyáltalán nem érvényes!**

- Másodszor azt mondta, hogy **Isten áldozati báránya JÉZUS**, Aki örök érvényű engesztelést szerzett - az egész világ bűneiért! Senki se vessz el bűnei miatt, ha Őbenne hisz! Annak örök élete van! Az áldozati Bárány vére a Benne hívőket megváltotta, azoknak a bűneit Isten megbocsátja!" Az ezredes letérdelve imádkozott érte, mialatt Andi is letérdelt, és lepergett előtte az egész élete, s keservesen sírni kezdett. Nem bírta saját szavakkal imádkozni, de Isten meghallotta kiáltását a mélységből. Végül örömkönnyek között élte át, hogy Isten kegyelme belépett az életébe, és ettől kezdve Jézus Krisztus tulajdona lett. „Még tökéletlen, amilyen csak egy újszülött lehet, de már életet kaptam Istentől. Örök életet."

El kellett hinnie: **a názáreti Jézus nemcsak Messiása, hanem személyes Megváltója is.** Ő volt Isten Báránya, aki engesztelést szerzett! **Isten Báránya és Júda Oroszlánja: Ugyanaz!** Ettől kezdve új életet kezdett. Mindennap Isten szavát akarta hallani. Járt az összejevetelekre, minden bibliamagyarázatot nagyra értékelt.

Közben apja zsidó szokás szerint megnősült, feleségül vette a család legközelebbi egyedül maradt nőtagját. Szerette azután született öccsét is. **Az új hitéért kitiltották a szülői házból.** Az **Üdvhadsereg** azok között dolgozott, akiket a hivatalos egyházak nem tudtak, vagy nem akartak elérni, szükséglakásokban lakó koldusok, háborús rokkantak, cselédlányok, munkanélküliek, éhező, kilakoltatott családok. Hét éven át az Üdvhadseregben dolgozott **tolmácsként**, lelki-szellemi

fejlődése egyenesen haladt fölfelé. Rengeteget dolgozott az Úr országáért. Az intézménynek volt egy lapja, a „**Segélykiáltás**”, melyben Andi tudósított az imaházuk 1925. február 9-i megnyitójáról. **Rothstein ezredes csupa szív ember volt**, aki **nagyon jó gyakorlati tanácsokat adott** a fiatal, nyílt, kedves, mosolygó tekintetű testvérének, mert látta, hogy élettársat keres a sok női szolgáló testvér között.

- „Fiacskám, ne törődj a lányokkal! Hagyd őket! Ha lányok után futkosol, nem növekedsz a kegyelemben...” Még hozzátette látva a fiú arcán a tanácstalanságot:

- „**Tudod, akit Isten neked szánt, azt a te számodra tartogatja, és azt te megkapod!**”

Így is lett, egyik tisztársa, **Emma Kroll** a felesége. „Kicsi” a „die Kleine” egy szőke, kékszemű német lány, aki szépen énekelte már magyarul a szolgálatban a dalokat Andival. Akit Andi **Emmchen**-nek hívott, **1930-ban eljegyezte**. Andi az alábbi tanácsot kapta az ezredestől az eljegyzésükön: - Fiacskám, ha más nem is látja, te tudd, hogy bárhol légy, nyakadban lóg egy tábla: „**NEM ELADÓ**” és az is, hogy: „**NEM KAPHATÓ**”. Ez egy nagyon jó tanács volt, amelyet Andi többször elmondott **ifjú hallgatók** előtt.

Majd engedélyt kért a Németországban levő központtól, hogy **feleségül** vegye. Ezt Emmchen tőlük tudta meg. Ezután így történt a **leánykérés**: - „**Emmchen**, megelégszel-e azzal, hogy életemben csak a harmadik helyet foglalhatod el? **Az első hely az Úr Jézusé, a második a szolgálaté, a feleségemnek csak a harmadik hely jut...**” Igent mondott.

Önképzéssel a szolgálat mellett szinte éjjel-nappal tanult. A **Biblia** mélyebb megismerése érdekében nem sajnált sem időt, sem fáradságot, ő aki az iskolában kibújt a tanulás alól. Most már az **Ige** megismerésével **élő vizet** kapott. Volt egy ismerőse, **Berliner Hugó**, Krisztushitre jutott zsidó mérnök, aki azt tanácsolta, hogy tanuljon meg minél előbb és minél jobban **angolul**, mert Istennek sok gyermeke beszél és ír ezen a nyelven. Ekkor eredetiben olvashatná C. H. **Mackintosh magyarozatát Mózes öt könyvéről**, óriási távlatok nyílnának meg Andi előtt is az Ó- és az Újszövetség kapcsolatáról.

Ahogy haladt előre az **angol** nyelvtanulásban, úgy jutott tovább a hitben. A megtért embereknek növekednie kell a hittel együtt az ismeretekben is. Úgy döntött, hogy kilép az Üdvhadseregből, és csatlakozik Berliner Hugóék csoportjához, ahol közösen tanulmányozzák a Bibliát, és olyanok magyarázzák az Igét, akik tanítói talentumot kaptak, „**És Ő adott némelyeket apostolokul, másokat prófétákul, ismét másokat evangélistákul, vagy pásztorokul és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére a Krisztus Testének építésére!**” (Ef 4,11.13.) Andi természetesnek vette, hogy Emmchen oda megy, ahová ő.

Azt sem titkolta, hogy az Üdvhadsereg katonai szervezettségében az alá-főlérendeltségi viszonyt egyszerűen már nem bírta elviselni. „**Az Úr pedig a Szellem, és ahol az Úr Szelleme, ott a szabadság.**” (2Kor 3,17) Két gondolattal jött el az Üdvhadseregből:

- „Nem akarok fizetett állásban lenni az evangéliumért; **ingyen akarom hirdetni**; ha kell, bármilyen munkát elvállalok!”

- „Abban az időben rám nehezedett a **zsidómisszió** is...”

Több helyről kapott ajánlatot, de végül **Kiss Ferenc professzor** ajánlatát fogadta el, akit Hugón keresztül ismert meg.

„A testvérek rám bízták, hogy látogassam a vidéki gyülekezeteket. Kijelölték, hogy merre menjek. **Volt a zsebemben összesen négy pengő**. Hathetes út állt előttem. Nem emlékszem arra, hogy a feleségemnek mit hagytam otthon... volt azonkívül egy **rossz kerékpárom**, hátsó gumiját vastag

spárga tartotta, azzal volt átkötve, minden fordulaton zökkenet egyet. A vázon, a csomagtartón, de még a kormányon is csomagok voltak: **Bibliákat vittem**, abban a reményben, hogy eladom őket, és az lesz a keresetem. Kétnapi rázós karikázás után érkeztem először **Miskolcra**, első állomáshelyemre. Egy kedves kis fényképészműterem volt a gyülekező hely..." Ennek tulajdonosa **Roth Annie szintén zsidó** volt, aminek különösen örült. Akik hallották a **bibliamagyarázatát**, vitték a jó hírt. A következő alkalmon már zsúfolásig megtelt a ház. Később tudták meg, hogy valaki még a helyi újságba is beletétette a **biblióra időpontját**. Néhány soros újságkommunikéből értesült a közönség arról, hogy Ungár Aladár Krisztus-hívő zsidó prédikátor előadást fog tartani a Krisztus-problémáról, a zsidóságnak Krisztushoz való viszonyáról, a sokat hangoztatott zsidókérdésről, az áttérésről, kitérésről és megtérésről. A 28 éves Andi zsidók és keresztények gyűrűjében beszélt egy újságírónak a **Krisztus-hívő zsidómozgalomról**. Az **interjú megjelent 1933. július 29-én a miskolci Reggeli Hírlapban**.

Dr. Kiss Ferenc szegedi egyetemi tanár, dr. Fischer Árpád fogorvos, Berliner Hugó mérnök, dr. Somogyi Imre baptista prédikátor és Ungár Aladár B-listás tisztviselő, budapesti lakosok irányították a magyarországi Krisztus-hívő zsidó mozgalmat. Budapesten kívül Miskolcon, Nyíregyházán, Debrecenben, Békésen és Szegeden volt talaja a mozgalomnak. – „Nem az egyházak számára toborzunk híveket, nem ki- és áttéréseket **akarunk**, hanem **megtéréseket, lelki átváltozásokat, újjászületést**, és ezt megbeszélések keretében igyekszünk elérni. Ugyanolyan módon, ahogy az apostolok tették, helyről helyre járva, összejövetelek útján munkálkodunk a mozgalom érdekében. Mindenki megmaradhat az egyháza körében. Én magam is zsidó vagyok. **Mozgalmunk szabálya, írott törvénye a Szentírás, amely a mindennapi életre is nagyon fontos, megbízható életelvet ad**. A Szentírás Isten sugallása, és Krisztus elsősorban a zsidóságnak hozta az üdvöt, csupán az akkori politikai félreértések miatt nem fogadta el a zsidóság, hogy **Jézus a Messiás!** Ő az, Akit a próféták megjövendöltek!..." (Részlet az interjúból)

Az érthető, szép magyar nyelven elhangzott **igehirdetése, bibliamagyarázatai** egyszerre szóltak az értelemhez és a szívhez. Mindent megtett, hogy az evangélium gazdagságát megismertesse másokkal. Krisztust prédikálta minden sallang nélkül, ezért szívesen látott előadó volt minden hívő körben. **Isten irgalma gyújtott ébredést a sötétben**, mert ördögi tervek készülődtek Európában. Csia Sándor MÁV főorvos, aki az Európai Keresztyén Misszióban működött, élű hitű testvér beszélt **James A. Stewart**-ről, akit Isten a futballpályáról szólított el, és aki **ébresztő üzenettel** járja Európa országait. Csia Sándor a **Magyar Evangéliumi Alliance Mozgalom** nevében meghívta Magyarországra a skót evangélistát. Ettől kezdve egyre többen **imádkoztak ébredésért**. Isten előrelátó vezetésének engedelmességre **Andi ekkorra már jól beszélt angolul is**. 1936-ban így őt választották az ifjú, nála öt évvel fiatalabb Stewart mellé **tolmácsnak**, aki éppen úgy tudja majd továbbadni az üzenetet, ahogyan hallja és érti, akit éppúgy nem kötnek dogmák vagy vallási hitelvek, ahogy a skót fiatalembert sem.

Amikor a **miskolci „siker”** megisméltődött máshol is, és Andi igehirdető körútján tele volt élményekkel átélt egy megtapasztalást, amelyről így számolt be: „...**Sarkad és Szeged között** egy fa árnyékában leültem. Falatoztam, olvastam a Bibliából, imádkoztam. Nagyon közel volt hozzám az Úr. És akkor a szívemben olyan világosan, mintha ember szólt volna hozzám, **hallottam az Úr hangját**. Azt kérdezte:

- Mit akarsz? Ilyen sikereket vagy az én akaratomat?

Azonnal kibuggyant a könny a szememből, pedig vigyáztam, férfi vagyok, nem sírok, és azt mondtam:

- **Uram, nekem nem a siker kell, hanem az, amit Te akarsz számomra!**

Akkor láttam meg, hogy **Isten mennyire megáldotta** ezt a vezetést, és hogy nem igaz az, amit mások prédikáltak felőlem, hogy elkallódom majd. **Amikor az Ő akaratát cselekedtem, adta az áldásokat**, de azt is megmutatta, hogy másképpen akar engem felhasználni."

Később megnyitotta Budapesten a Hársfa utcában az **Evangéliumi Könyvkereskedést**, melyben **igazi segítség a felesége** volt. Ez az üzlethelység volt egyben az otthonuk is egy függöny mögött. Andi átfogta a felesége vállát:

- „Mit gondolsz, **Emmchen**, nem mondhatnánk ezt úgy, hogy **az üzlet ben a lakás?**”

Andi nyugodtan mehetett evangelizálni, mert a könyvüzletet Emmchennél a legjobb kezekben hagyta.

A gyülekezetet, ahol Andi **lelki-szellemi** otthont talált, egyszerűen **Keresztyén**

Testvérgyülekezetnek nevezték. **Kiss Ferenc orvosprofesszor**, aki koránál és tudásánál fogva elsőnek számított az egyenlők között, arról beszélt, hogy a skót fiatalember tulajdonképpen

Jónás próféta feladatát kapta, akit Isten kegyelme küldött, **mielőtt ítélet sújtja az országokat...** **Stewart** megmondta, hogy **minden országban az Úrtól kéri a tolmácsát**, aki **szolgatárs**, aki ugyanúgy rezdül Isten továbbadandó üzenetére, mint ő, és ilyen Magyarországon csak Ungár Aladár lehet. Az **Úr nagyon megáldotta** az összejöveteleket. A skót igehirdető továbbutazása után **Andi** még járta az országot, **hirdette az Igét, szolgált bizonyágtétellel**, és esténként **imádkozott** is a hallgatóságért, akik neki mind testvérei lettek.

A **testvérek** nagy szeretettel törődtek velük. Látva **nyomorúságos helyzetüket**, egy **igénytelen udvari lakást** szereztek nekik a közelben a körfolyosó végén, ahol a német baptisták imaháza volt a Wesselényi és a Hársfa utca sarkán. Ezt is hálásan fogadták.

A budapesti gyülekezetben volt egy idősebb testvér, aki teológiát végzett, és nagy bibliaismerettel rendelkezett, akit Andi **atyai barátjának** tartott. Ez a testvér a **Jelenések könyvének magyarázatán** dolgozott, és abban az **Úr Jézus visszajövetelére** irányította a figyelmet. Ő mondta Andinak: - „Nehéz idő, sok szenvedés vár az Úr választott népére. A maradék azonban megtartatik... igen, Isten összegyűjti az Ő választott népét, hogy amikor az **Úr Jézus visszajön**, a nép együtt legyen, saját országában, a Földközi-tenger partján, a mostani kicsi és sovány földön, amit majd ők tesznek virágzó állammá...” Ez úgy hangzott, mint valami prófécia. Adventre megjelent a könyv, a szerző egy év múlva megkapta a behívót az Örökkévalóságba.

A **magyar parlament megszavazta a zsidótörvényt**, a keleti front lövészárkaiban magyar katonák dideregtek. A gyülekezetükben egyre több Krisztus-hívő zsidót fogadtak maguk közé. Köztük volt **Andi húga is**. Isten úgy látta jónak, hogy megtérése után másfél évtized múlva ott állhatott a **Deák téri templom szószékén**, és hirdethette a felismert igazságokat. **Apja** sem tiltakozott ellene, mert gondoskodást és szeretetet kapott gyermekeitől. Egy idő óta ott élt náluk az átrendezett **éléskamrában**, hogy mielőtt a **gettóba** irányítanák ne találják meg azonnal. **Andit is behívták munkaszolgálatra**, de csodaképpen elengedték. Egy alkalommal váratlan látogató érkezett a szomszédjukban lakó testvérékhez, a **keleti frontról** szabadságra egy vecsési, fiatal, baptista katona, aki beszámolt a munkaszolgálatosok nyomorult helyzetéről. Ekkor Andit Isten felkészítette, hogy a félelem közepette is tudja **dicsőíteni az Urát**, akinek annyiszor megtapasztalta kegyelmét, szeretetét, csodálatos kijelentéseit. Többször bekerült munkatáborba, de Krisztus jóvoltából az irodába került tolmácsnak. Orvosságot vett az öreg, beteg zsidóknak a táborban. Hirdette nekik: Az **Úr**, a **Magasságos tökéletes kiengesztelést szerzett az Úr Jézus Krisztusban**, megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az ő bűneiket. Krisztusért kérte béküljenek meg Istennel! Hátizsákjában sok Újszövetséget csempészett be a táborba.

Különösen a fiatalok között volt népszerű, akikkel „**Andi bácsi**” szívesen elbeszélgetett. Évtizedeken át aktív munkatársa volt a **Magyar Evangéliumi Alliance**-nak, majd **ügyvezető titkára a Magyarországi Szabadegyházak Szövetségének**.

A már fiatal korában megtámadott egészsége azonban egyre romlott. Egyetlen megmaradt veséjét kétszer operálni kellett. Cukorbeteg lett. 1957-ben bélrákkal operálták. Valóságos múzeuma volt a betegségeknek, ő maga is csodának tartotta azt, hogy **Isten még mindig erőt ad** neki a munkára. **1959-ben kivándorolt felesége hazájába**, de a munkát betegen, nagy fájdalmakkal, súlyos műtétek után sem hagyta abba. **1961-ben** egyik, majd **1970-ben** a másik **lábát is amputálni kellett**, látása is gyengült, de a **törékeny cserépedényben még mindig ott fénylett Isten világossága**. Mint ahogy önbizalmát és Urába vetett hitét nem törték meg az üldözések, munkatáborok, és ahogyan ott is társainak vigasztalója volt, ugyanúgy betegágya mellől is áradt a türelem és a szolgálat áldozatos készsége. Levelezett, rádió-igehirdetéseket tartott, írásaival is szolgált élete utolsó percéig. Halála előtt még fontos ügyeket intézett, csendesnapi szolgálatra készült. A **tolókocsijában** is ragyogó példája volt annak, hogyan **diadalmaskodik Isten ereje a betegség fölött**. És amikor a hazahívó szót meghallotta - 1970. november 23-án -, teljes békességben költözött haza Urához, hű Megváltójához. Porsátorát Tuttlingenben temették el.

A sírkövére az van írva: **CHRISTUS IST MEIN LEBEN! IGEN ATYÁM!**